

इपेप हैन

वर्ष २३, अंक ३३ | पृष्ठ ८

Madhyanha National Daily

www.madhyanhadaily.com

संसदमा अभै पुगेन्त ७६ जाति

समावेशी आयोगका अनुसार समावेशी सम्झौताका निर्वाचन प्रणालीतरफ अवसर पाउनेमा तत् वर्ग, समूदाय र जातिका माथिलो तप्ताले मात्र पटक-पटक अवसर पाइरहेका देखिएकाले यसमा सुधार आवश्यक

विवाकर अधिकारी / मध्यान्ह काठमाडौं, २२ फागुन।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८
अनुसार नेपालमा १४२ वटा जाति छन्। यसमध्ये ७६ जातिका नामांकित सांसदका रूपमा संसदमा पुग्न नसकेका हाँ।

राष्ट्रिय समावेशी आयोगले २०६३ सालमै रेप्रेसेन्टेटर २०७९ सालसम्मको निर्वाचनबाट निर्वाचित सांसदहरूको

जातजातिवर अद्ययन गरेको छ, जसले ७६ जाति अभैसम्म संसदमा पुग्न नसकेका देखिएको हाँ। २०६३ सालमै देखिएका नेपालमा समावेशी अवधारणा लागू भएकाले त्यसलाई आधार मानिएको हाँ।

२०६४ सालमा पहिलो समिधानसभाको निर्वाचन भएको थियो। त्यसबेला ६१ सदस्यीय सभा ६१ वटाले निर्वाचन भयो। यसका रूपमा आदिवासी अवधारणा लागू भएको हाँ।

पनि समिधानसभाको निर्वाचन भयो। त्यसबेला पनि सभा ६१ सदस्यीय नै थियो। २०७२ सालमा समिधान जारी भएपछि २०७४ र २०७९ सालमा प्रतिनिधिसभाको निर्वाचन भयो। यसविचारमा राष्ट्रियसभाका समेत निर्वाचन भएका छन्। हाल प्रतिनिधिसभा २७५ सदस्यीय छ। राष्ट्रियसभा ५९ सदस्यीय छ।

समावेशिताको अवधारणा लागू भएपछि ४ वटा आमनिर्वाचन भएर संघीय संसदमा जनप्रतिनिधि चुनिएर आउँदासमेत संसदमा ७६ जातिका नामांकित पुग्न बाँकी रहेका छन्। तत्कालीन नेपालमा माओवादीको १० वर्षे सशस्त्र युद्ध, २०६२/०६३ सालको जनआन्दोलन, मध्ये शांदोलन र लालो समयसम्मको सामाजिक सधर्वाट प्राप्त उपलब्धहरूमध्ये

» पृष्ठ २ मा

संघीय सरकारमाथि बालेनको जबाफी 'फायर'

महानगरपालिकामा करिब २ महिनादेखि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नहुँदा नगरवासीका धेरै काम ठप भएका अन्य जनप्रतिनिधि र कर्मचारीले बताउँदै आएका छन्।

जीवन शर्मा/मध्यान्ह काठमाडौं, २२ फागुन।

संघीय सरकार र काठमाडौं महानगरपालिकाका मेयर बालेन शाह (बालेन)बीच द्वन्द्व उत्कर्षमा पुगेको छ। महानगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रकरणलाई लिएर सुरु भएको थी २ सरकारी बाँकी रहेका छन्।

उत्टा कर्मचारीको विषयलाई लिएर देशका प्रधानमन्त्री र राजधानीको महानगरका प्रमुखीबीच द्वन्द्व भइहाँदा ५६ दिनदेखि महानगरपालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबीची छ। यसी विषयमा सिंहदर्वारले बागदरवारलाई र बागदरवारले सिंहदर्वारलाई दोषारोपण गरिरहेका छन्। पुरानो वसपार्कमा निर्माणीयानी काठमाडौं

धरहरा काण्ड

गत वर्ष धरहरा पार्किङ खुलाउँदा नै बालेन र सरकार विवादमा मुछिका थिए। त्यसबेला बालेनले सामाजिक संजालमा 'सेतो टार' नै लेखे पार्किङ गर्न नदिएकामा विरोध जनाएका थिए। त्यसबेला पनि एमालेबाट निर्वाचित जनप्रतिनिधियो बालेनको अधिकृतिका असहमति जनाएका थिए।

नयाँ धरहरालाई 'सेतो टार' भन्ने बालेन नेतृत्वको महानगरपालिका संघीय सरकारले धरहरा संचालन तथा व्यवस्थापनको जिम्मेवारी नदिई शहरी विकास मन्त्रालयले नै व्यवसायिक कम्पनीलाई दिएको छ।

» पृष्ठ २ मा

अमेरिकाको अवैध यात्रा

जोखिमै जोखिम

अमेरिकाकाट डिपोर्ट भएर फर्किएकाहरू घर फर्किएकोपछि अवस्था भएको छ। फर्कदा दयनीय बनेको छ। उनीहरूसँग जाँदाको पीडा तात्र हुँदैन, लागेको त्रण दोबार भइसकेको हुन्छ। उनीहरू आर्थिक र मानसिक समस्यामा परेका थुप्रै उदाहरण छन्।

निमिष भा/मध्यान्ह

काठमाडौं, २२ फागुन।

भैनन्दू- अमेरिका विश्वका धेरैको सपनाको देश हो, जसका लागि संसारभरका मानिस अमेरिका जान मारिहो रहेका छन्।

यो सपना पूरा गर्न हरसम्बव प्रयास गर्दैन र लाखौ, करोडौ खर्च गर्दैन। यसका लागि उनीहरू जनसुकै जोखिम र खतरा उठाउन पनि पछि पैदेनन।

त्यसै सपना पूरा गर्न विश्वका धेरै देशबाट अवैध रूपमा 'सपनाको देश' अमेरिका पुग्नेहरूको ताँची छ। तर, अमेरिका पुन भोगेका दुख, कष्ट र अफ्चारा अनि त्यहाँ पुगेपनि भोगेको व्यथा होस् या त्यहाँबाट फोइदारी भोगेको मानसिक र आर्थिक तनाव होस्, यसका पछाडि आफनै कथा छ।

यसरी अमेरिकी भोगेको मुखेर त्यहाँ पुगेका ९ नेपाली बुधार डिपोर्ट भएका छन्। आवश्यक काजगपत्र केही नभएको र अवैध बाटो भएर अमेरिका पुगेका उनीहरू अमेरिकी वर्ती त्यहाँको प्रशासनको नजरमा परेका अन्ततः घर फर्काइए।

अमेरिकाबाट डिपोर्ट भएका नेपाली

सन् २०२१	२८
सन् २०२२	२४
सन् २०२३	२५
सन् २०२४	४३
सन् २०२५ (फेब्रुअरीसम्म)	३७

कसरी पुगे अमेरिका ?

द्रुम्पको आदेशनुसार देश निकाला हुने नेपालीको सख्ता ३० छ। यसअधि २८ नेपाली काठमाडौं फर्किएका थिए। तर, अमेरिकाले नेपालकराले बाँधनीलाई धेरैको बढाउँदै बाँधने गर्नुपर्दछ।

राष्ट्रपति जो बाइंडेनको कार्यकालमा भन्नै ५ हजार नेपालीहरू अवैध रूपमा अमेरिका प्रवेश गरेका थिए। तर, द्रुम्प राष्ट्रपति बनेपछि अप्रावासी नीतिमा कठोर बन्नै अमेरिकाले कागजपत्र नभएका अवैध आप्रावासीहरूलाई चरणबद्ध रूपमा सम्बन्धित देशहरूमा पठाउन थालेको छ। सन् २०१९ देखि २०२४ सम्म ८८९ नेपाली नामांकित र अमेरिकाले नेपालीहरू भएका छन्। डिपोर्ट भएर आएका नेपालीहरू 'डंकी रुट' » पृष्ठ २ मा

सजिलो छैन बाटो

अवैध बाटो भएर अमेरिका पुग्नु सहज छैन। नेपालबाट अमेरिका पुन चुनोतीका हाँजारै फाइला पार गर्नुपर्दछ। अमेरिका जान प्रयोग नहुने अवैध मार्ग नेतृत्वले लिने पैसा र मूल्यको जोखिमको कथा बेराले छ। नदीनालाल, जगलमा लुकै, माहिनीलाल जिम्मेमूर्छां यात्रा गरेर मैतिमालाको साथ विभिन्न अवैध बाटोबाट अमेरिका पुग्ने गर्नुहोस्। त्यो कम्मा बन्दुकधारी लुटेरा समूहको सामानासमेत गर्नुन्होस् हुँदै।

धना जगल, भिर, हिलेहाँलो, चिस्यान नै चिस्यान छिचोल्पुर्छ। पानामा जंगलको भीमकाय यात्रा र धनाहोर जंगलको यात्रा अत्यन्त दर्दनाक हुने गरेको व्यस्तो मार्ग प्रयोग गरेर फर्काइएका नेपालीहरू हुँदै।

» पृष्ठ २ मा

वैदेशिक दोजगाई विषेष

सबै मुलुकमा जाने कामदारको स्वास्थ्य परीक्षण गर्न पाउनुपर्ने संघको माग

मध्यान्ह संबाददाता काठमाडौं, २२ फागुन।

मेडिकल व्यवसायी संघले सुचिकृत रोजगारमा जाने कामदारको स्वास्थ्य परीक्षण गर्न पाउनुपर्ने मार्ग गरेको छ। विविचार काठमाडौंमा प्रत्यक्ष व्यवसायी संघले नाम गरेको बाँधने तरिकाले ती सिन्डिकेट खाली गरी गरिएको भन्नै तत्काल ती सिन्डिकेट खाली गरेको छ।</p

'सरकारलाई निरंकुश भन्ने कुरा मिथ्या'

काठमाडौं / मस- राष्ट्रियसभाको विदीवारको बैठकमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री पृथ्वीसुद्धा गुरुडले वर्तमान सरकार लोकतन्त्रमाथि विश्वास गर्ने भएकाले सरकारलाई निरंकुश भन्ने कुरा मिथ्या आरोप भएको बताएका छन्।

'सुशासन प्रवर्द्धन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहसञ्चाली कही नेपाल एनाराई संघीयन गर्ने अध्यादेश, २०८१ का सम्बन्धमा अस्वीकार गरियो'स' भन्नेमा सांसद गोपीवहादुर सार्की अछामी, सांसद जगतबादुर पार्की, सांसद राखेश्याम पासवान र सांसद उदयबहादुर बोहोराले प्रस्ताव पेस गरेका थिए।

सोही प्रस्तावमध्ये छलफलका क्रममा उठेका प्रश्नको जवाब दिई मन्त्री गुरुडले

वर्तमान सरकार संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको मूलभूत सिद्धान्तप्रति प्रतिवद रहेको बताए। सरकारले त्याएका अध्यादेश सबैको आवश्यकताका रूपमा रहेका

उनको भनाइ छ।

उनले भने, 'राज्य सबैको हो। मुलुकको समस्याका रूपमा रहेका ढिलासुस्ती, कुपासन, अनायामयतता हटाए सुपासन काम गर्न र विश्वासको माध्यमबाट समृद्धिको लक्ष्य निमाण गर्न यो अध्यादेश ल्याइएका हो।'

मन्त्री गुरुडले भने, 'यो सरकार लोकतान्त्रिक पद्धतिमा विश्वास गर्दछ। संघीय लोकतन्त्रका मूलभूत सिद्धान्तको रक्षा गर्नेमा सरकार प्रतिवद्ध छ। संसदलाई गरिमाय र मर्यादित वनाउनुपर्नेमा प्रतिवद्ध छौं। तकनीनुसार उक्त प्रस्ताव अस्वीकार गर्नु पर्ने मा कुनै और्ध्वादेश देखिएन। निरंकुशता बढ्यो भन्नु मिथ्या आरोप हो।'

राष्ट्रपति पौडेल समक्ष ओहोदाको प्रमाणपत्र पेस

काठमाडौं / मस- राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलसमक्ष नेपालका लागि विभिन्न ६ मुलुकका नवनियुक्त गैर अवासासी राजदूतहरूले ओहोदाको प्रमाणपत्र पेस गरेका राष्ट्रपति कार्यालयसे जगाएको छ।

सेटिड भाइ एको हुन्छ। उनीहरूले आफ्टो देशको सीमा कठाएर अङ्गीकै देशको सीमासम्म छार्डिदछन्। त्वावाट अङ्गीकै देशका दलालले जिम्मा लिन्छन्। त्यसपछि कमशु अङ्गीकै देशका दलालले यो काम गर्दैन्।

नेपालावाट हिँडेका व्यक्ति विभिन्न देशका दलालहरूको भर पैदै अमेरिका प्रवेश गर्दैन्। ट्रायिटेट, भिसा र अन्य प्रक्रियाको सेटिड पैन दलालले खानपान र बासको व्यवस्था रिसालासाहितो बगीमा सवार गराइएको थिए।

बन्दुकधारी लुटेरा समृद्धको फेलामा पनि परिन्छ। लुटेराहरूले जुता, कपडा, मुख्यभित्र वैसा लुकाएको छ कि भनेरसमेत खानतलासी गर्दैन्।

फक्कांध घर न घाट

अमेरिकावाट डिपोर्ट भएर फर्किएकाहरू घर फर्किसकेपछि अवस्था फैने दियाएको छ।

फक्कांध उनीहरूसँग जाँदोको पीडा

माहौदै, लागोको झण्डा दोब्बर भइसकोहो हुन्छ। उनीहरू अर्थात्

र मानविक समस्यामा परेका थुप्रे उदाहरण छन्।

को-को...

द्व, जसमा १ जना वा द्वै डेपुटी

गम्भरको नाम समावेश गर्न सक्ने व्यवस्था छ। १ महिनाको मात्र

समय बाँकी रहेकाले समितीले

अङ्गीकै बाताको वाटाएको छ।

आकाशीको...

र नीलम हुँगाना द्वै लागिहे

का छन्। यसरी जानेहरूमा

आयोगका सदन्य प्रकाश थ्रेप्समेत

कसैलाई कसैको माया हैनैन।

कोही हिँडन नसकर बाटोमै छुट्टा जंगली

नान्जन जानाको बिनाइ जस्तै मानिन्छन्।

सेतिडले खानपान र बासको व्यवस्था रिसालासाहितो हुन्छ।

जंगलको बाटो भएर जाँदा

र द्वैलिकोप्टर चाटर्टको व्यवस्था

दलालहरूले गरिदछन्।

यथापूर्व, अमेरिका पूर्णुको

एउटै लक्ष्य सुखेपूर्ण

जीवन र सन्तानिको स्वर्विंश्च

समैभन्ना धेरै छन्। दोस्रो मा

बंगलादेशी छन भने तेस्रोमा नेपाली

छन्।

पाइला-पालिमा सुख्य

अमेरिका पुन नानामाको जंगल

पार गर्नुपर्छ। धना जंगल, जातातै

पिंग, हिलैलो, चिस्यानको बाटो

हैदै जंगल पार गर्नुपर्छ। त्यसमय

दिउसो सुरक्षाकार्मीले पक्काने डर

सेवा प्रवाहमा गम्भीर असर परेको

यिथो।

काठमाडौं महानगरले क्षुट्टापाथ

शर्त, भवन नाम प्राप्तिको अधिकारी

संहातासमेत विपरीत सञ्चालन

तथा अन्य अवधारणाको छ।

समृद्धार्थी अवधारणाको छ।

सर्वपादकीय

दृष्ट होइन, सेवाभाव राख

अहिले केही समययता संघीय सरकार र काठमाडौं महानगरबीच द्वन्द्व चर्किएको छ। मूलतः महानगरका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको विषयमा सतहमा देखिएको द्वन्द्व र भनावैरीको अन्तर्य अन्य जेसुकै हुन सक्ला। तर, आमजनले भने संघीय सरकारले महानगर प्रमुखलाई लगाम लगाउने वा उनका कार्यमा अवरोध गर्ने नीतिअन्तर्गत यसो गरिरहेको भनेर बुझेका छन्, जुन अन्यथा होइन। यसको कारण छ- गत स्थानीय निर्वाचनमा काठमाडौं महानगर, जुन देशकै राजधानी हो, यहाँ स्वतन्त्रबाट बालेन्द्र शाहले जिते। पुराना र स्थापित दलहरूमधिको यो ठूलो चुनौती थियो र छ।

बालेन्द्र शाहको जित काठमाडौंमा भएजस्तै अन्य २ ठूला नगरहरू धरान र धनगढी उपमहानगरमा पनि स्वतन्त्र उम्मेदवारले जिते, जहाँ उनीहरूले जनताको मन जित्ने काम गरिरहेका छन्। बालेन्ले पनि जनहितका र विकासका कामलाई प्राथमिकता दिएकै देखिन्छ। यसले संघ सरकारमा रहेका दलहरूलाई चुनौती थपेको महसुस हुन सक्छ। गत आमनिर्वाचनमा वा स्थानीय तह निर्वाचनमा जस्तै परिणाम उपत्यकामा, विशेषगरी काठमाडौं महानगरमा दोहोरिने अवस्था आए सत्तामा रहेका दलहरू संकटमा पर्ने छन्। यसर्थ, हात्रो परम्परागत राजनीतिक (कु)संस्कारको कुरुप अभ्यास बालेन्माथि भएको हुन सक्छ।

एक जना प्रशासकीय अधिकृत समयमा नपाउँदा र महिनौसम्म उक्त स्थान रित्त हुँदा महानगरलाई र महानगरबासीलाई किति समस्या पर्छ, जनताका दैनिक काम कारबाही र विकास निर्माणका काममा किति अवरोध पुग्छ भन्ने हेका संघ सरकारलाई र सम्बन्धित मन्त्रालय संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई नहोला भन्ने अनुमानसमेत गर्न सकिँदैन। तर, यसरी किन गलफती गर्दै एउटा स्थानीय सरकारका काम कारबाहीमा अवरोध गरिँदै छ? यो प्रश्नको जबाफ अब जनताले संघ सरकारसँग खोजे भन्ने? यसर्थ, द्वन्द्व चर्काउने नभई संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारहरू मिलेर देश र जनताको हितमा लाग्नु आवश्यक छ। सेवाभाव राखेका काम गर्नु जरूरी छ। आमजनले संघीयताको ओचित्यमधिक नै प्रश्न नगर्नन्।

वैदेशिक रोजगारी : अवसर र चुनौती

वैदेशिक रोजगारलाई पूर्ण रूपमा रोक्न सम्भव छैन तर यसको दीर्घकालीन असर न्यूनीकरण गर्दै रेमिट्यान्सलाई दिग्गो आर्थिक विकासमा रूपान्तरण गर्नु आवश्यकता हो...

आगलेस

ईश्वर बुढाथोकी

वैदेशिक रोजगारले देखि विकासमा पूऱ्याएको योगदान र पारिवारिक आर्थिक सुधारको पाठ्यमहरू भए पनि यसको दीर्घकालीन असरबाटे गाहिरो अध्ययन आवश्यक छ। देखिने युवा जनशक्ति गुमाउदै जाँदा दीर्घकालीन आर्थिक विकासका लागि आवश्यक उत्पादक जनशक्ति गुमाउने खतरा हुँदै। यसको समाधानका लागि सरकारले रोजगारीको अवसर स्वदेशमै सिर्जना गर्ने नीति अवलम्बन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

नेपाल सरकारले पछिलो समय सीपमलक तालिमहरू, कृषि व्यवसायमा लगानी प्रोत्साहन र स्वरोजगार कार्यक्रमहरू लागू गरे तापनि ती कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कायान्वन हुन सकेका देखिन्छ। नीति निर्माणमा दीर्घकालीन दृष्टिकोण अपनाएर श्रम बजारमा विविधीकरण लायुनुका साथै उच्चमात्रिता विकासमा जोड दिन आवश्यक छ।

वैदेशिक रोजगारलाई पूर्ण रूपमा रोक्न सम्भव छैन तर यसको दीर्घकालीन असर न्यूनीकरण गर्दै रेमिट्यान्सलाई दिग्गो आर्थिक विकासमा रूपान्तरण गर्नु आवश्यकता हो। श्रमिकहरूलाई विदेश जानुअर्थक उचित तालिम, सुरक्षाको प्रत्यामूलि र उनीहरूको अधिकार सुनिश्चित गर्न सरकार, सामाजिक संस्थाहरू र समुदायको सक्रियता आवश्यक छ।

वैदेशिक रोजगारी नेपालका लागि महत्त्वपूर्ण भए पनि दीर्घकालीन रूपमा यसमा निर्भर रहनु देशको समग्र विकासका लागि उपर्युक्त राजनीति होइन। रेमिट्यान्सलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा रूपान्तरण गर्ने स्वदेशमै रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्नुपर्ने आवश्यकता छ...

र दीर्घकालीन आर्थिक विकासमा गम्भीर चुनौतीहरू सिर्जना गरेको छ। भविष्यमा आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र निर्माण गर्दै वैदेशिक रोजगारीमा निर्भरता कम गर्न दीर्घकालीन नीति र योजनाहरू अवलम्बन गर्नु अपरिहार्य देखिन्छ। निष्कर्षमा, वैदेशिक रोजगारी नेपालको अर्थतन्त्रका लागि महत्त्वपूर्ण भए पनि दीर्घकालीन रूपमा यसमा निर्भर रहनु देशको समग्र विकासका लागि उपर्युक्त राजनीति होइन। रेमिट्यान्सलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा रूपान्तरण गर्ने स्वदेशमै रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्नुपर्ने आवश्यकता छ। युवा जनशक्तिलाई स्वदेशमै रोक्नका लागि सरकार, नियमी क्षेत्र र समन्वय गरेर दीगो रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्नुपर्ने अपरिहार्य आवश्यकता हो।

समूह नेपालको सपाना पूरा गर्न अस्तिनिर्भर अर्थतन्त्रको विकास गर्दै वैदेशिक रोजगारीमा निर्भरता कम गर्न दिशामा ठोस नीति अवलम्बन गर्नुपर्ने देखिन्छ। विदेशमा सीपमलाई प्रयोग गरेर साना व्यवसायहरू संचालन गरेका उदाहरणहरू पनि छन्। तर, यस्ता घटनाहरू सीमित मात्रामा विविधहरूलाई उत्पादनमूलक तर्फबाट फैलाउने श्रमिकहरूलाई उच्चमात्रिता विकासमा गर्ने अपरिहार्य प्रभावकारी रूपमा थार्नेपर्ने आवश्यकता छ। यसले बालवालिकाको मानसिक विकास र पारिवारिक सम्बन्धमा असर पुऱ्याउने गरेको छ।

संगै, पतिले वैदेशिक कमाएको पैसा सही रूपमा खर्च नार्है, बालवालिकाको उचित संरक्षणमा कमी र पारिवारिक विख्यानका घटनाहरू पनि बालहरूको अभिभावकहीन अवस्थामा हुँकिन वाय्य छन्। यसले बालवालिकाको मानसिक विकास र पारिवारिक सम्बन्धमा असर पुऱ्याउने गरेको छ।

संगै, पतिले वैदेशिक कमाएको पैसा सही रूपमा खर्च नार्है, बालवालिकाको उचित संरक्षणमा कमी र पारिवारिक विख्यानका घटनाहरू पनि बालहरूको अभिभावकहीन अवस्थामा हुँकिन वाय्य छन्। यसले बालवालिकाको मानसिक विकास र पारिवारिक सम्बन्धमा असर पुऱ्याउने गरेको छ।

संगै, पतिले वैदेशिक कमाएको पैसा सही रूपमा खर्च नार्है, बालवालिकाको उचित संरक्षणमा कमी र पारिवारिक विख्यानका घटनाहरू पनि बालहरूको अभिभावकहीन अवस्थामा हुँकिन वाय्य छन्। यसले बालवालिकाको मानसिक विकास र पारिवारिक सम्बन्धमा असर पुऱ्याउने गरेको छ।

संगै, पतिले वैदेशिक कमाएको पैसा सही रूपमा खर्च नार्है, बालवालिकाको उचित संरक्षणमा कमी र पारिवारिक विख्यानका घटनाहरू पनि बालहरूको अभिभावकहीन अवस्थामा हुँकिन वाय्य छन्। यसले बालवालिकाको मानसिक विकास र पारिवारिक सम्बन्धमा असर पुऱ्याउने गरेको छ।

इतिहासमा आज

७ मार्च १९९६ मा यालेस्टाइमा पहिलो लोकतान्त्रिक रूपमा निर्वाचित संसद घटना भएको थिए।

७ मार्च २०१५ मा नाइजीरियाको मैरियुरी शहरमा ५ बोको हाराम आत्मघाती बम विस्फोटमा ५४ जनाको मृत्यु भएको थिए भने १४३ जना घाइते भएका थिए।

७ मार्च २०१९ मा ग्रेट ब्रिटेनकी महारानी एलिजाबेथ द्वितीयले फैक्फोका युवा नयाँ रहनसहन, फेसन र प्रीविंग लिएर कर्किञ्चन। कातिपय अवस्थामा यसले सकारात्मक परिवर्तन ल्याए, पनि धेरै अवस्थामा सामाजिक संरचना र पारिवारिक मूल्यहरूको देखिन्छ।

बिजुलीमन्त्री र विजुली कम्पनीको देखिन्छ, भगडा गरिरहन्नु? मन्त्रीसँग कि त हटाउने हैसियत हुन्पार्यो, होइन भने मन्त्री पदको बेइज्जत किन गँठन? मन्त्री र कम्पनीको भगडाले राष्ट्रकै वेइज्जत भयो, प्रम तथा सम्बन्धित पार्टीले किन नदेखेकै गरिरहेका होला?

२०२१ सालदेखि नेपालिका अध्यक्ष नारायणमान बिजुली, फेरि अध्यक्ष! प्रचण्ड आजीवान अध्यक्ष! मोहनविक्रम भिंड र चिवाहादुर कीसी पनि उस्तै! कीपी ओली तेसोरोटि अध्यक्ष बन्ने प्रयापमा! विद्या भाडारी एमाले अध्यक्ष बन्ने हल्ला! कम्पनीस्टरहरू पनि एकल्लो राजावादी नै हुन्।

म भविष्यदृष्टा त होइन, तर मलाई लार्छ, अबको १२ वर्षमा नेपालमा कम्पनीस्टर पार्टी राजनीतिक रंगमञ्चमा रहने छैनन्। न माझसंवादी, न लोमान्वादी, न माओवादी, न त अन्य कैनै कम्पनीस्टरहरू संचालन गरेकाहरूमाथि कारबाही गरी पदमुक्त करिले गर्ने हो? मधेश प्रदेशमा सैव जिल्लालाई सम्बृद्ध घोषणा करिले गर्ने हो? मधेश प्रदेशका सैव जिल्लालाई सम्बृद्ध घोषणा करिले गर्ने हो?

लोकतन्मा बोल्न पाइन भनेर रोडलो गर्नुपर्ना रांगशाल जिन्दवाद र मूर्दावादको नारा लगाउने ठाउँ हो कि होइन भन्ने कमजोर आयाहाट, सुपरमार्केट, नाचघरहरूको देखिन्छन्। त्यो इमान्दारी पनि निश्चित राजनीतिक पदभर्ता भिंडहरूको देखिन्छन्, जुन मधेश र मधेशी लागि विड्यव

